

Sr. Jordi Orobitg i Solé

Comissió de Justícia

Parlament de Catalunya

Barcelona, a 5 de febrer de 2024

Benvolgut, Sr. Jordi Orobitg i Solé

Em dirigeixo a vostè en qualitat de President de la FAGIC per presentar formalment una proposta de modificació a l'avantprojecte de Llei de Memòria Democràtica, actualment sota consideració per l'honorable Comissió Parlamentària.

És important destacar que valorem els esforços de la Comissió en l'elaboració de polítiques públiques que beneficiaran al Poble Gitano de Catalunya. Tot i això, després d'una anàlisi detinguda de l'Avantprojecte en qüestió, identifiquem àrees específiques que considerem que es poden millorar per aconseguir un text legislatiu més efectiu i equitatiu que reculli les aspiracions i preocupacions del Poble Gitano català.

A continuació, detallo les principals propostes de modificació:

- **Modificació de l'article 15.4** per reconèixer en una lletra independent el Poble Gitano com a víctima, de forma específica.

Aquesta proposta de modificació cerca reconèixer i abordar de manera específica la persecució, discriminació i odi patit pel Poble Gitano durant la guerra civil i el franquisme.

En concret, la modificació permetria:

- a) Visibilització de la discriminació històrica:

La inclusió d'una menció independent per al Poble Gitano en el marc de la memòria democràtica permet posar en relleu les discriminacions històriques i les violacions de drets humans que aquest Poble ha enfrontat al llarg del temps. Això contribuirà a sensibilitzar la societat sobre les experiències específiques del Poble Gitano i fomentarà la reflexió col·lectiva sobre la importància de la inclusió i la igualtat.

- b) Promoció de la consciència històrica:

Incloure el Poble Gitano com una entitat independent a l'article proposat enfortirà la consciència històrica de la societat catalana. La memòria democràtica ha d'abastar totes les dimensions de la història, i en reconèixer el paper i les

vivències del Poble Gitano, es contribuirà a una comprensió més completa i precisa del passat.

c) **Foment de la igualtat i la no discriminació:**

La inclusió explícita del Poble Gitano a l'article 15.4 reflecteix el compromís de Catalunya amb la igualtat i la no discriminació. Això enviarà un missatge clar que totes les comunitats, independentment del seu origen ètnic, mereixen un reconeixement equitatiu en la construcció de la memòria democràtica.

En resum, la proposta d'incloure el Poble Gitano com una lletra independent a l'article 15.4 de l'Avantprojecte de Llei de Memòria Democràtica de Catalunya respon a la necessitat de reconèixer, respectar i valorar de manera específica les experiències històriques del Poble Gitano per tal de construir una memòria democràtica completa i justa.

- **Modificació de l'article 18.1** per introduir una lletra "c" en què es reconegui el 19 de juliol, dia en què es va suprimir els articles antigitanos del Reglament per al servei del cos de la Guàrdia Civil, com a Dia nacional en memòria de les víctimes gitanes de la Guerra Civil i la dictadura franquista.

Aquesta modificació té fonaments històrics i humanitaris que reflecteixen la importància de reconèixer i commemorar les experiències específiques de la comunitat gitana durant aquest període fosc de la història.

a) **Supressió d'articles antigitanos del Reglament per al servei del cos de la Guàrdia Civil:**

El 19 de juliol marca una fita significativa en la història de la persecució i discriminació patida per la comunitat gitana durant la Guerra Civil i la dictadura franquista. La supressió dels articles antigitanos del Reglament per al servei del cos de la Guàrdia Civil és un esdeveniment simbòlic que representa un pas cap a la igualtat i el reconeixement dels drets de la comunitat gitana.

b) **Commemoració de les víctimes gitanes:**

La introducció d'aquesta data com a Dia Nacional a Memòria de les Víctimes Gitanes ofereix una oportunitat per commemorar i honrar aquells que van patir persecució, discriminació i violència durant aquest període històric. Reconèixer específicament les experiències del Poble Gitano contribueix a una memòria històrica més completa i justa.

c) **Promoció de la consciència històrica:**

Establir el 19 de juliol com un Dia de commemoració nacional fomenta la consciència històrica a la societat catalana. Això no sols impulsa la reflexió sobre el passat, sinó que també promou el respecte i la comprensió cap a la diversitat cultural i ètnica, enfortint així els valors democràtics.

d) Contribució a la inclusió i reconciliació:

Reconèixer el 19 de juliol com a Dia Nacional a Memòria de les Víctimes Gitanes és un pas significatiu cap a la inclusió i reconciliació. Aquest gest demostra el compromís de Catalunya amb la justícia històrica i la construcció d'una societat que valora la diversitat i advoca per la igualtat.

En conclusió, la modificació de l'article 18.1 de l'avantprojecte de Llei de Memòria Democràtica de Catalunya per incloure una lletra "c" que reconegui el 19 de juliol com a Dia Nacional a Memòria de les Víctimes Gitanes de la Guerra Civil i la Dictadura Franquista és essencial per a garantir un reconeixement adequat de les experiències de la comunitat gitana i promoure la justícia històrica.

- Igual que la Llei 20/2022 cal que s'introdueixi, mitjançant una disposició addicional la constitució d'una **comissió de treball sobre la Memòria i la Reconciliació amb el Poble Gitano** a Catalunya, que elabori un informe sobre les mesures per aplicar els principis de veritat, justícia, reparació i no repetició pel que fa a la situació del poble gitano a Catalunya durant la guerra civil i la dictadura franquista, garantint la participació de gitanos experts i de les entitats gitanes a través del Consell Assessor del Pla Integral del Poble Gitano de Catalunya.

En concret, la modificació permetria:

a) Reconeixement de la singularitat de les experiències del Poble Gitano:

La història del Poble Gitano durant la Guerra Civil i la dictadura franquista presenta característiques úniques i específiques que mereixen ser abordades de manera individualitzada. La creació d'una Comissió de Treball dedicada a aquest propòsit permetrà una anàlisi detallada de les experiències del Poble Gitano i la formulació de mesures específiques que en respectin la memòria.

b) Participació activa de la comunitat gitana:

La inclusió de gitanos experts i entitats gitanes a través del Consell Assessor del Pla Integral del Poble Gitano de Catalunya garanteix la participació activa i directa del Poble Gitano en el procés d'elaboració de l'informe. Aquesta participació és essencial per assegurar la representació autèntica de les veus i perspectives del Poble en qüestió.

c) Aplicació de principis fonamentals:

La Comissió de Treball es dedicaria a desenvolupar mesures concretes per aplicar els principis fonamentals de veritat, justícia, reparació i no repetició en relació amb el Poble Gitano. Aquests principis són essencials per garantir la construcció d'una memòria històrica justa i completa.

d) Contribució a la reconciliació i construcció d'una societat inclusiva:

La creació d'aquesta Comissió de Treball no només cerca abordar el passat, sinó també contribuir a la reconciliació i a la construcció d'una societat inclusiva. En reconèixer les injustícies històriques i cercar solucions concretes, s'estableix un marc per a la construcció d'un futur basat en la justícia i la igualtat.

En resum, la introducció d'una disposició addicional per crear la Comissió de Treball sobre la Memòria i la Reconciliació amb el Poble Gitano a Catalunya és essencial per garantir un enfocament específic i participatiu a la memòria històrica. Aquesta iniciativa respecta la singularitat de les experiències del Poble Gitano i contribueix a la construcció d'una societat catalana més inclusiva i justa

- **Modificació de l'article 33.1** per introduir, de manera específica, l'obligació de la Generalitat de promoure la investigació i divulgació de la discriminació, la persecució i la violència patida pel Poble Gitano durant el Franquisme.

La importància d'aquesta modificació rau en la preservació de la memòria històrica i la garantia del dret a la memòria d'aquest Poble, els testimonis de la qual, majoritàriament orals, corren el risc de perdre's si no es duu a terme una tasca activa de recerca i divulgació.

En concret, la modificació permetria:

a) Preservació de la memòria històrica del Poble Gitano:

La modificació proposada té com a objectiu garantir la preservació de la memòria històrica del Poble Gitano durant el Franquisme. Donada la naturalesa oral de molts dels testimonis, és crucial fer investigacions documentades i divulgació activa perquè aquestes històries no es perdin amb el temps.

b) Garantia del dret a la memòria:

El dret a la memòria és fonamental per a qualsevol societat democràtica. En introduir l'obligació d'investigar i divulgar les experiències del Poble Gitano durant el Franquisme, s'assegura que aquest dret sigui respectat i que les generacions futures tinguin accés a una comprensió completa de la història d'aquest Poble.

c) Construcció d'una narrativa inclusiva i justa:

La investigació i divulgació actives permetran construir una narrativa inclusiva i justa sobre les experiències del Poble Gitano durant el Franquisme. Això és essencial per corregir omissions històriques i contribuir a una comprensió més completa i equitativa de la història de Catalunya.

d) Prevenció de la pèrdua de testimonis orals:

Atès que molts testimonis del Poble Gitano sobre la discriminació, la persecució i la violència durant el Franquisme són de naturalesa oral, la tasca de recerca i divulgació és

crucial per evitar la pèrdua d'aquestes valuoses narratives. Sense una acció decidida, el coneixement transmès oralment pot desaparèixer en una generació.

e) Compromís amb la veritat i la justícia històrica:

La inclusió d'aquesta obligació demostra el compromís de la Generalitat amb la veritat i la justícia històrica. Investigar i divulgar les injustícies sofertes pel Poble Gitano durant el Franquisme és un pas necessari per construir una societat basada en la transparència i la responsabilitat històrica.

En resum, la modificació de l'article 33.1 és essencial per garantir que la Generalitat compleixi la responsabilitat de preservar la memòria del Poble Gitano durant el Franquisme, evitant la pèrdua de testimonis orals i promovent una comprensió més completa i justa de la història d'aquesta comunitat. a Catalunya.

- **Modificació de l'article 35** per introduir de forma específica, com a element de reforç, l'obligatorietat d'exposar la memòria democràtica del poble gitano al currículum educatiu.

Aquesta modificació és essencial per assegurar que les generacions futures tinguin un coneixement integral i respectuós de la història del Poble Gitano, promovent així la inclusió, l'enteniment i el respecte cap a aquest Poble a l'àmbit educatiu.

En concret, la modificació permetria:

a) Educació per a la inclusió i la diversitat:

L'obligatorietat d'exposar la memòria democràtica del Poble Gitano al currículum educatiu contribuirà a la creació d'un ambient educatiu que promogui la inclusió i la diversitat. Integrar la història i les experiències del Poble Gitano a l'educació fomenta la comprensió i el respecte mutu entre els estudiants.

b) Prevenció d'estereotips i prejudicis:

La modificació proposada ajudarà a prevenir estereotips i prejudicis en proporcionar als estudiants una visió més completa i realista de la història del Poble Gitano. L'educació és una poderosa eina per contrarestar els estigmes i promoure una percepció més justa i equitativa de totes les comunitats.

c) Construcció de la memòria col·lectiva:

La memòria democràtica s'ha de construir de manera col·lectiva i l'educació té un paper fonamental en aquest procés. En integrar la memòria del Poble Gitano al currículum educatiu, es garanteix que cada nova generació sigui conscient de les lluites i èxits d'aquest Poble, contribuint així a una memòria col·lectiva més rica i reflexiva.

d) Reconeixement de la contribució del Poble Gitano:

La introducció de l'obligatorietat reforça el reconeixement de la contribució del Poble Gitano a la societat catalana. En destacar les seves aportacions i desafiaments al llarg de la història, es promou una entesa més profunda de la diversitat cultural i social a Catalunya.

e) Foment de la tolerància i la ciutadania activa:

L'educació en memòria democràtica del Poble Gitano no només informa sobre el passat, sinó que també fomenta valors com ara la tolerància, la igualtat i la ciutadania activa. Els estudiants que comprenen la història del Poble Gitano estan més ben equipats per participar en la construcció d'una societat més justa i equitativa.

En resum, la modificació de l'article 35 amb l'obligatorietat d'exposar la memòria democràtica del Poble Gitano al currículum educatiu és essencial per promoure la inclusió, prevenir estereotips i construir una societat catalana que valori i respecti la diversitat.

- Introducció específica de l'obligatorietat de crear espais de memòria del Poble Gitano per tal de sensibilitzar i divulgar la nostra història de persecució, discriminació i violència.

Aquesta incorporació és essencial per sensibilitzar i divulgar la història de persecució, discriminació i violència que ha afectat aquesta comunitat, contribuint així a la construcció d'una memòria col·lectiva més completa i justa.

En concret, la modificació permetria:

a) Reconeixement de les experiències del Poble Gitano:

La creació d'espais de memòria específics per al Poble Gitano reconeix de manera directa les experiències úniques d'aquest Poble. Aquests espais permetran una presentació més detallada i respectuosa de la història de persecució, discriminació i violència patida pel Poble Gitano a Catalunya.

b) Sensibilització i consciència social:

Els espais de memòria actuen com a eines educatives i de sensibilització. En crear espais dedicats al Poble Gitano, es facilita la consciència social sobre les injustícies històriques que han enfrontat, contribuint a una comprensió més profunda i empàtica per part de la societat catalana.

c) Preservació de la memòria històrica:

Aquests espais es converteixen en llocs físics on es preserva la memòria històrica del Poble Gitano. L'obligatorietat de la seva creació garantirà la conservació i la transmissió d'aquestes experiències a les generacions futures, prevenint la pèrdua d'aquesta part crucial de la història catalana.

d) Inclusió al patrimoni cultural:

La creació d'espais de memòria del Poble Gitano els incorpora de manera efectiva al patrimoni cultural de Catalunya. Això contribueix a la riquesa i diversitat del patrimoni, alhora que subratlla la importància de reconèixer la història de totes les comunitats que conformen la societat catalana.

e) Promoció de la justícia històrica:

L'obligatorietat de crear espais de memòria no es tracta només d'informar, sinó també de promoure la justícia històrica. Aquests espais són eines tangibles que permeten abordar i reconciliar les injustícies del passat, establint les bases per a una societat més equitativa en el present i el futur.

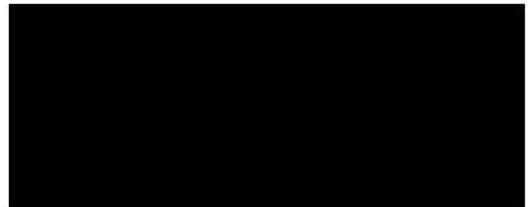
f) Contribució al procés de reconciliació:

La creació d'aquests espais és un pas significatiu cap al procés de reconciliació. En reconèixer les experiències del Poble Gitano i divulgar-ne la història, es construeix un camí cap a la reconciliació i la construcció d'una societat catalana més inclusiva i justa.

En resum, la introducció de l'obligatorietat de crear espais de memòria del Poble Gitano a l'avantprojecte de Llei de Memòria Democràtica de Catalunya és fonamental per promoure la sensibilització, preservar la memòria històrica i contribuir a la construcció d'una societat que valori i respecti la diversitat.

Restem a l'espera d'una resposta favorable i agraïm la consideració de les nostres recomanacions per millorar l'avantprojecte de la Llei en qüestió.

Atentament,

Simón Montero

President Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya